

Čís. 15210.

Byla-li správa pozůstalosti před podáním odporujících si dědických přihlášek svěřena některému z dědiců, lze povolit k návrhu odpůrce dědicova soudní správu pozůstalosti jen podle § 127, odst. 2 nesp. pat.

Obstarávání správy a zastoupení pozůstalosti zřízeným opatrovníkem pozůstalosti nelze klásti na roveň správě a obstarávání podle § 145 nesp. pat.

Pokud přísluší zastupování nadací, nespravovaných bezprostředně státními úřady, finanční prokuraturě.

(Rozh. ze dne 20. května 1936, R I 561/36.)

Pozůstalostní soud poukázal pozůstalou vdovu Růženu B. a pozůstalé děti Gertrudu a Herberta B., kteří se podmíněčně ze zákona přihlásili za dědice, podle §§ 125 a 126 nesp. pat. k uplatnění jejich nároků na pořad práva proti dědicům ze závěti Růženy G. a finanční prokuraturě v zastoupení nadace Karla a Emanuela B. Tito dědici podali včas žalobu o neplatnost závěti u příslušného krajského soudu. Finanční prokuratura navrhla dne 23. listopadu 1934, doplňujíc svůj návrh ze dne 10. října 1934, povolení soudní správy pozůstalosti podle § 127 nesp. pat. Již předtím však zřídil pozůstalostní soud usnesením ze dne 15. ledna 1934 opatrovníka pozůstalosti (§§ 78, 128, 129 nesp. pat.), jenž spravuje celou pozůstalost, při čemž zmocnil též pozůstalou vdovu Růženu B. a pozůstalého syna Herberta B., aniž se tito tenkrát přihlásili za dědice, aby znamenali firmu Karel B. a ji zastupovali na venek na účet pozůstalosti. Návrhu finanční prokuratury na zřízení sekvestrace podle § 127 nesp. pat. první soud nevyhověl a schválil pozůstalostně pronajmutí různých bytů opatrovníkem pozůstalosti. Re k u r s n í s o u d nevyhověl stížnosti zákonných dědiců do rozhodnutí, jímž byli podle §§ 125, 126 odkázáni s uplatňováním svých nároků na pořad práva, vyhověl stížnosti finanční prokuratury a povolil soudní správu pozůstalosti podle § 127 nesp. pat., odmítl však její rekurs do rozhodnutí prvního soudu, jímž bylo pozůstalostně schváleno pronajmutí bytů opatrovníkem pozůstalosti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacím rekursům zákonných dědiců a dědičky ze závěti se přihlásivší do rozhodnutí rekursního soudu o zřízení soudní správy pozůstalosti podle § 127 nesp. pat., vyhověl však dovolacímu rekursu finanční prokuratury do odmítacího usnesení rekursního soudu a uložil mu, by o rekursu finanční prokuratury, pokud jej odmítl, znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Neprávem mají zákonní dědicové a dědička ze závěti se přihlásivší za to, že po dobu trvání sporu o právo dědické pozůstalostní soud nesměl žádanou soudní správu nařídit, ježto § 127, odst. 1 nesp.

pat. stanoví, že pozůstalost není projednati až do rozhodnutí sporu, byla-li podána v určené lhůtě žaloba stranou odkázanou na pořad práva; právě opak toho plyne z uvedeného zákonného ustanovení. Právě-li zákon, že každá strana má na vůli »zatím« zažádati za soudní správu, poskytuje tím stranám možnost »až do rozhodnutí onoho sporu« navrhnouti sekvestraci pozůstalostního jmění podle § 127 nesp. pat. Předpoklady této soudní správy jsou ovšem nestejně podle toho, zdali již jedna ze sporných stran obdržela od soudu správu pozůstalosti či nikoliv. Svěřil-li soud správu pozůstalosti již před podáním odporujících si dědic-
kých přihlášek jednomu z domnělých dědiců, může odpůrce takového dědice podle § 127, odst. 2 nesp. pat. dosíci soudní správy jen podle předpisů soudního řádu, t. j. v zajišťovacím řízení za předpokladů §§ 381 a násl. ex. ř. (rozh. č. 12902 Sb. n. s.). Těchto předpokladů však není zapotřebí, nebyla-li dosud žádnému dědici správa pozůstalosti (§ 145 nesp. pat., § 810 obč. zák.) přenechána. V projednávaném případě zřídil pozůstalostní soud usnesením ze dne 15. ledna 1934 opatrovníka pozůstalosti (§§ 78, 128, 129 nesp. pat.), jenž spravuje celou pozůstalost, při čemž zmocnil též pozůstalou vdovu Růženu B. a pozůstalého syna Herberta B., aniž se tito tenkrát přihlásili za dědice, aby znamenali firmu Karel B. a ji zastupovali na venek na účet pozůstalosti. Činnost těchto osob byla pod dozorem opatrovníka pozůstalosti. Obstarávání správy a zastoupení pozůstalosti zřízeným opatrovníkem není totožné s její správou a obstaráváním podle § 145 nesp. pat. Skutečně žádali dovolací rekurenti teprve dne 12. listopadu 1934 o přenechání správy a obstarávání pozůstalosti podle § 810 obč. zák., § 145 nesp. pat.; k vyřízení tohoto návrhu však již nedošlo, poněvadž zatím byl učiněn návrh na soudní správu podle § 127 nesp. pat. Správa pozůstalosti nebyla tudíž podle § 145 nesp. pat. přenechána jednomu z domnělých dědiců, zřízení opatrovníka nelze takovému přenechání správy postavit na roveň a není proto zde překážky, jež by podle § 127, odst. 2 nesp. pat. činila povolení soudní správy závislým na předpokladech §§ 381 a násl. ex. ř. Rekursní soud vyhověl proto právem návrhu finanční prokuratury v zastoupení uvedené nadace jako dědičky podmíněně ze závěti se přihlásivší. Tomu není na závadu ani úvaha, že také v případě, že dědici ze závěti ve sporu o neplatnost poslední vůle zvítězí, Růžena G. na celou dobu svého života obdrží požívání pozůstalého jmění po vyplacení tří povinných dílů pozůstalých dětí, poněvadž také v tomto případě nadace má zájem na řádné správě jmění pro ni určeného. Sluší-li za tohoto stavu věci povolití navrženou soudní správu pozůstalosti, zanikají tím zároveň oprávnění pozůstalé vdovy Růženy B. a pozůstalých dětí Gertrudy a Herberta B. a bude na prvním soudě, aby pečlivě uvažuje o zájmech všech účastníků rozhodl o osobě nestranného a způsobilého sekvestra a učinil potřebná další opatření. Opodstatněný jest dovolací recurs finanční prokuratury v zastoupení nadace Karla a Emanuely B. proti odmítnutí jejího rekursu. Podle § 6 zákona ze dne 8. června 1933 č. 97 Sb. z. a n. a § 2, odst. 1 č. 8 služební instrukce pro finanční prokuratury ze dne 9. března 1898 č. 41 ř. z., platné ještě v době

vydání napadeného usnesení (vlád. nař. ze dne 4. června 1919 č. 314 Sb. z. a n.), konají finanční prokuratury úkoly právního zástupce pro nadace bezprostředně státními úřady spravované, kdežto u jiných nadací přísluší jim toto zastupování jen potud, pokud jde o první ustanovení a o dobytí jmění nadačního za účelem ustavení nadace, nikoliv však, pokud jde o další právní jednání anebo zastupování po provedeném již ustavení nadace (podobně § 2, odst. 1 č. 5 vlád. nař. ze dne 2. dubna 1936 č. 82 Sb. z. a n.). Nadace Karla a Emanuely B. není dosud ustavená, vyhotovení nadačního listu nebylo dosud soudu oznámeno a ze stavu věci plyne, že nadační jmění dosud nebylo dobyt. Není proto ani sebemenší pochybnosti o zástupčí moci finanční prokuratury, pročež rekursní soud neprávem její rekurs odmítl.

Čís. 15211.

Důvodem pro delegaci podle § 31 j. n. není bydliště většiny svědků.

(Rozh. ze dne 20. května 1936, R I 579/36.)

Vrchní soud v P. povolil k návrhu žalujícího družstva podle § 31 j. n. delegaci určitého soudu proto, že většina svědků bydlí v obvodě tohoto jiného soudu, od čehož se prý lze nadíti usnadnění, urychlení a zlevnění sporu. Žaloba byla podána u soudu, v jehož obvodě žalovaný bydlel (§§ 65, 66 j. n.).

Nejvyšší soud návrh na delegaci jiného soudu zamítl.

Důvody :

S právním názorem napadeného usnesení nelze souhlasiti, neboť uznání okolností, o kterou vrchní soud své rozhodnutí opřel, za důvod delegace by vedlo k tomu, že by se zákonné pravidlo, aby žalobce sledoval žalovaného co do sudiště, změnilo v pravý opak všude tam, kde svědci bydlí mimo obvod příslušného soudu. Že však zákon takovému důsledku nepřije, jest viděti nejlépe z toho, že dopouští, aby důkazy byly podle potřeby provedeny soudcem z příkazu činným nebo dožádaným, když by provedení důkazů před rozhodujícím soudem bylo podrobeno značným obtížím (§§ 300 (1), 328 čís. 2, 352, 368 c. ř. s.). Jestliže tedy zákon pomýšlel na zmírnění nesnází vznikajících z toho, že svědci nebudou bydleti v obvodu rozhodujícího soudu, a učinil za tím účelem vhodné opatření, nelze týmž nesnázím čeliti delegací, která proto v daném případě se neopírá o dostatečné důvody vhodnosti.

Čís. 15212.

K výkladu § 371 čís. 1—4 ex. ř.

(Rozh. ze dne 20. května 1936, R I 602/36.)

První soud povolil vymáhajícímu věřiteli podle § 371 čís. 1 ex. ř. zajišťovací exekuci vnučenou správou nemovitostí dlužníkům náležející-